

3. De kus. Dit beeld, tegelijk met dat van Balzac tentoongesteld in den Salon van 1898, vond daar algemeene bewondering en het heeft later een plaats gevonden in het Luxembourg. Het vormt als een derde stadium, volgend op de beide vorige in logische trias. De beide minnenden zijn thans geheel volwassenen geworden; het geheel draagt in verband daarmee een minder vurig en meer bezadigd karakter. Zij zijn thans beide zittend voorgesteld; de vrouw den linkerarm om den hals van den man slaande, die zijn rechterhand haar op de linkerheup legt en zijn hoofd naar haar gelaat overbuigt.

In deze drie beeldgroepen heeft Rodin de erotische liefde, bron van alle leven, in steen vastgelegd op eene wijze die alle preutschheid derft, maar die tegelijk ook alle ruw realisme weet te vermijden. Eerst doet hij het in den vorm van schuchtere toenadering in stil verlangen; dan in dien van eerste kussen in den Meitijd des levens; ten slotte in het tijdperk van vollen bloei, en telkens als voorbode van een volledige overgave. Wat dit laatste beeld betreft, slechts een Stephan Sinding heeft in zijn „Twee mensen” iets soortgelijks gewrocht; terwijl hij in zijn „Adoratie” een pendant leverde van het „Eeuwig idool”, en in zijn „Mei” een dito van de „Eeuwige lente”. Merkwaardige overeenkomst van gedachten-gang en van wijze van uitbeelding bij twee groote kunstenaars, die beide veel te hoog staan in oorspronkelijkheid en scheppingsvermogen dan dat hier van eenig plagiaat zou kunnen sprake zijn.

4. Satyr en nymf. In minder serieusen en meer drastischen vorm wordt de erotische hartstocht nog eens behandeld in deze groep, waarin een jonge boschgodin als bij verrassing wordt ontvangen door een faun, die haar lachend het wegvlugten tracht te beletten en er blijkbaar op belust is, de verschrikte schoone te kussen, wier hellende lichaams-houding aan het geheel een indruk geeft van groote beweging.

5. Broeder en zuster (1891). De groep doet denken aan een oud-Italiaansche madonna met haar kind. Maar het meisje is te jong en onervaren om reeds volledig als moeder op te treden; zij kijkt meer zorgzaam dan liefdevol; en haar gelaat is vol van zachtheid en vriendelijke onschuld, meer dan van moederlijke liefde, terwijl ook alle vroomheid van gelaatsuitdrukking ontbreekt. Het reeds groote kind, dat als een jonger broertje optreedt, laat goedig met zich sullen. Het geheel maakt een liefelijken indruk van rustige genegenheid en van kalmen vrede in elkanders nabijheid.

6. De genius van den oorlog (1883). Een gansch ander beeld dan de vorige biedt deze groep, die in plaats van liefde, haat en